

Občanské právo III – příklady

Dědické právo II

Povinně k nastudování

Na semináři Dědické právo II se budeme věnovat složitějším případům, jako je předlužené dědictví a možnost jeho odmítnutí, výhrada soupisu, konvokace věřitelů, závěra pozůstalosti a odloučení pozůstalosti, princip akrescence a reprezentace v rámci intestátní posloupnosti, započtení na dědický podíl a na povinný díl (kolace). Od odmítnutí dědictví je potřeba odlišovat zřeknutí se dědického práva, vzdání se dědictví a zcizení dědictví. Od dědických titulů a dědiců je potřeba odlišovat odkaz a odkazovníky; falcidiánská kvarta. Odkaz je dále potřeba odlišovat od darování pro případ smrti, které bylo podle minulého občanského zákoníku neplatné, současná právní úprava je však připouští. Vymezení rozdílu mezi dědickými tituly a pořízením pro případ smrti (některé dědické tituly jsou pořízením pro případ smrti a některá pořízením pro případ smrti nejsou dědickým titulem).

Povinně k vyřešení

1) Celá pozůstalost po Jaroslavu Nýdlovi byla v pozůstalostním řízení pravomocně přiznána jeho sestře Aleně, neboť zůstavitel neměl manželku ani děti, a oba jeho rodiče jsou mrtví. O rok později se objevila závěť, podle které se měla stát dědicem celé pozůstalosti po Jaroslavu Nýdlovi jeho přítelkyně z dětství Pavla. Proved'te právní rozbor a zjistěte, jaké jsou možnosti Pavly.

2) Pan Hubert propadl depresi z mnohamilionových dluhů, které jej již delší dobu sužovaly, a spáchal sebevraždu. Své jediné dceři zaslal osobní dopis na rozloučenou, ve kterém ji přenechal debetní kartu a sdělil PIN. Na účtu se nacházelo několik desítek tisíc korun s tím, že za tyto peníze si měla dcera podle výslovného přání otce koupit něco pěkného na sebe. Rovněž ji napsal, že ve staré almaře v ložnici se nacházejí pěkné starožitné hodinky, které může prodat, ale ať za ně nebere méně než 10 tis. Kč. Až se jí budou ptát, zda přijímá dědictví, tak musí dědictví odmítnout, neboť jinak na ni přejdou vysoké dluhy. Jak si otec přál, tak dcera učinila, a nakonec také odmítla dědictví. Proved'te právní rozbor a posuďte, zda bude po svém otci dědit jeho dluhy.

3) Po smrti zůstavitele K. K. se syn J. K. jako jeden ze dvou dědiců vzdal nepředluženého dědictví ve prospěch druhého dědice, svého bratra M. K., s čímž M. K. souhlasil. Součástí dědictví byl i dluh zůstavitele na vrácení půjčky ve výši 100.000 Kč. Věřitel z půjčky se rozhodl vymáhat dluh v plné výši po J. K. Ten se brání tím, že dědictví nenabyl a za dluhy zůstavitele neodpovídá. Proved'te právní rozbor.

4) V rámci pozůstalostního řízení po zemřelé Marii T. před notářem jako soudním komisařem namítl syn zůstavitelky, že jeho bratr František T. odmítl dědictví, neboť již za života zůstavitelky

prohlašoval, že dědit odmítá, a i při pohřbu se v tomto smyslu vyjadřoval v kruhu rodinném. Došlo k platnému odmítnutí dědictví?

5) Vincent měl pouze manželku Janu a syna Petra (14) z předchozího manželství. Ve společné domácnosti Vincenta a Jany žila také Janina nemanželská dcera Lucie (10), kterou si Vincent osvojil. Za těchto okolností pořídil Vincent závěti, ve které ustanovil

- dědicem ke $\frac{3}{4}$ pozůstalosti manželku Janu a
- dědicem k $\frac{1}{4}$ pozůstalosti syna Petra.

Zabývejte se otázkou, zda neporušil povinnost příbuzenské lásky, a případnými důsledky.

6) Věra Dvořáková na sebe podala insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, insolvenční soud zjistil její úpadek a povolil jeho řešení oddlužením plněním splátkového kalendáře, v jehož rámci musí následujících 5 letech posílat většinu svého příjmu insolvenčnímu správci. Jako dlužnice v oddlužení má rovněž povinnost přiznat a odevzdat insolvenčnímu správci všechny mimořádné příjmy, zejména hodnoty získané darem nebo dědictvím. V průběhu oddlužení zemřel dlužníci její otec, přičemž pozůstalost má dědit Věra Nováková napůl se svojí sestrou. Věra Nováková by však raději „oficiálně“ nedělala, neboť celé dědictví by musela odevzdat insolvenčnímu správci. Proveďte právní rozbor a vypracujte odpověď z pozice advokáta.

7) Zůstavitel po sobě zanechal pouze účet, na kterém bylo přesně 10 mil. Kč; žádné dluhy neměl. Pořídil závěti, ve které:

- za dědice jedné poloviny celé pozůstalosti povolal svého bratra,
- za dědice čtyř desetin celé pozůstalosti povolal svoji sestru,
- za dědice jedné desetiny celé pozůstalosti povolal svoji matku,
- jako odkazovníkovi odkázal svému synovcovi částku 2 mil. Kč.

Určete, kolik získá každý dědic a kolik nabude odkazovník, pokud dojde ke zkrácení odkazu.

8) Pan Kováč po sobě zanechal předluženou pozůstalost čítající:

- peníze na účtu ve výši 2 miliony Kč,
- dluh za bankou ve výši 3 miliony Kč.

Jediný dědic učinil výhradu soupisu. Vypočítejte, komu připadne kolik. Kdo uhradí náklady pohřbu?

9) Martin a Jana uzavřeli smlouvu, podle které měla Martinova sbírka známek připadnout Janě, nikoli však hned, ale okamžikem smrti Martina, pokud ho Jana přežije. Tuto smlouvu uzavřeli pouze ústně, ale za přítomnosti několika svědků. Posuďte, zda jde o darování, odkaz nebo darování pro případ smrti.

10) Zůstavitel pořídil závěti, v níž rozhodl, že vše, co má, případně jeho manželce, jen prababiččin portrét od Eduarda Demartiniho případně jako rodinná památka zůstavitelově sestře jako odkaz. Po smrti zůstavitele dědička sice vyrozuměla sestru zůstavitele o odkazu, následně ji však odmítala tento obraz vydat a později se s ní přestala bavit úplně. Jakým způsobem se může sestra zůstavitele domáhat vydání odkazu?

Doporučená literatura

1) Drápal, L., Šešina, M. Povinný díl a jeho vypořádání. *Ad Notam*. 2016, č. 6, s. 15–20.

2) Holíková, L. Odmítnutí dědictví s výhradou povinného dílu. *Ad Notam*. 2017, č. 2, s. 7–10.

3) Klein, Š. Odkaz a dědění konkrétně určených věcí v NOZ. *Ad Notam*. 2013, č. 2, s. 5–6.